

Sprawozdanie

komisji petycyjnej Wydziału powiatowego w Sokalu w przedmiocie zmiany §. 17. ust. z 2. lutego 1891. Nr. 17. Dz. u. kr.

Wysoki Sejmie!

Wydział Rady powiatowej w Sokalu odnośnie do rozporządzenia wykonawczego z dnia 31. grudnia 1891. Nr. 82 Dz. u. k., wydanego w myśl §. 21. ustawy sanitarnej z dnia 2. lutego 1891 wymaga, aby do §. 17. teje nstawy (resp. rozporządzenia uchwaloną została następująca) rezolucya :

1. Akuszerki nieegzaminowane, które przynajmniej od 5 lat trudnią się po wsiach udzielaniem pomocy położniczej, będą mogły i nadal trudnić się w swych gminach przynależności odbieraniem dzieci, jeżeli wykażą się świadectwem Zwierzchności gminnej, potwierdzonem przez urząd parafialny, że w czasie sprawowania przez nie pomocy akuszerskiej nie zaszedł żaden wypadek śmierci lub kalectwa u położnicy, a nadto jeśli odbędą teoretyczny kurs nauki w szkole położniczej.

2. Kurs nauki teoretycznej dla takich akuszerok, mających wykonywać praktykę po wsiach, ma trwać nie dłużej jak 6. tygodni i po odbyciu tej nauki, kandydatki otrzymać mają świadectwo upoważniające je do wykonywania praktyki.

3. Od akuszerok tych nie będzie wymaganą znajomość czytania i pisanja, — a żądanie to motywuje:

a) brakiem egzaminowanych akuszerok w kraju, podając, że na 6.231 gmin, mamy zaledwie 1.203 akuszerok, a z tego $\frac{1}{4}$ część odpada na miasta Lwów i Kraków;

b) niemożnością opłacania przez gminy wiejskie tak drogiej akuszerok, przytaczając, że takowym co najmniej po 120 zł. rocznie płacić należy, czemu gminy już i tak obciążone poddać nie będą w stanie, a jedna akuszerka na kilka gmin nie wystarczy;

4. tem, że wykształcenie fachowe w zakładzie położniczym lwowskim, 9 miesięcy trwające, jest bardzo kosztowne i dla kobiet wiejskich nieprzystępne, że wskutek tego korzystać będą przeważnie izraelitki, które jednak akuszerkami wiejskimi mianować nie można, gdyż ludność jest temu przeciwną;

5. tem, że akuszerka wiejska, w czasie pólgu dawszy pomoc gospodyni, w czasie słabości zastępuje i gospodarstwo prowadzi, czego egzaminowana i na pół już inteligentna akuszerka czynić nie zechce.

Z tego zatem wnosi Wydział Rady powiatowej w Sokalu, że znaczne zmniejszenie wymagań kwalifikacyjnych byłoby nader pożądanem.

Komisya petycyjna nznaje, że niektóre twierdzenia petycyi mają praktyczną podstawę, uznaje że istotnie na teraz w kraju jest brak egzaminowanych akuszerok, — zważywszy atoli:

że ustawa sanitarna dotąd właściwie w życie jeszcze nie weszła, w skutek czego trudnośel w wykonaniu tejże ustawy zachodzące dostatecznie nie są znane, że żądanie ustawy a właściwie rozporządzenia wykonawczego, aby na 10.000 ludności przynajmniej jedna akuszerka (celem udzielenia bezpłatnej pomocy ubogim rodzącym) ustanowioną była, wcale wygorowanem nazwać nie można;

że dalej z biegiem czasu przybędzie w kraju dostateczna liczba akuszerok, a jeśli ich obecnie nie ma, i jeśli odnośne konkursa zostaną bezskuteczne, to władza według zasady „*ad impossibilia nulla obligatio*“, gminy do ustanowienia akuszerok przymuszać nie może i nie będzie.

Zważywszy wreszcie, że ustawa sanitarna ma właśnie na celu postęp tego rodzaju, iżby zabezpieczyć gminom pomoc położniczą w ogóle, a więc tak co do liczby jakoteż i co do fachowego wykształcenia tych funkcyonaryuszek, co nigdyby nastąpić nie mogło, gdyby tego rodzaju funkcyje zajmować miały niewykształcone a tylko przez 6 tygodni poduczzone, nawet pisać i czytać nie umiejące włościanki, z czem właśnie stanowczo a choćby powolnie rozstać się należy, — wnosi:

Wysoki Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wiekiem Księstwem Krakowskiem nad petycyą Wydziału Rady powiatowej w Sokalu L. s. 162/122 przechodzi do porządku dziennego.

Lwów dnia 24. września 1892.

W zastępstwie przewodniczącego:

Ed. Micewski w. r.

Sprawozdawca:

Klemensiewicz w. r.